

Saksunderlag til styringsgruppen i Nord-Jæren 27.04

Forberedelser til reforhandlinger

Bakgrunn for saken

Vi viser til brev fra Samferdselsdepartementet den 5.mars om invitasjon til reforhandling av byvekstavtalen. I brevet vises det til at det legges opp til at mandat skal være klart tidlig i juni, slik at det kan være mulig med oppstartsmøte samme måned. Videre er det en ambisjon om å være ferdig med reforhandlingene på sen vinteren neste år, slik at ny avtale kan bli inngått i første halvdel av 2027.

Statens vegvesen skal lede forhandlingene og foreslår å starte opp noen forberedelser før forhandlingene starter. **Det tas forbehold om endelig mandat som forventes klart i juni.**

Vi legger i dette notatet fram et forslag til forhandlingsløp og organisering av forhandlingene med utgangspunkt i at ny avtale kan inngås i første halvdel av 2027. Forslaget er basert på våre erfaringer med forhandlinger av byvekstavtaler og de signalene som er gitt i NTP 2025-2036. Dette er en ambisiøs framdrift og vil kreve at alle parter prioriterer å sette av tid til møtene, bidrar med nødvendige ressurser mellom møtene og fullmakter i forhandlingsmøtene.

Formålet med saken er å starte forberedelsene til forhandlingene slik at vi er bedre rigget for en effektiv prosess når vi starter opp i juni. Vi foreslår å etablere en arbeidsgruppe på administrativt nivå som får ansvar for forberedelsene til forhandlingsmøtene. Konkret forhandlingsløp og organisering av forhandlingene vil formelt behandles av forhandlingsutvalget i første forhandlingsmøte og ev. revideres ved behov i løpet av prosessen.

Vi fremmer følgende vedtaksforslag til Styringsgruppa:

Forslag til vedtak i styringsgruppa:

- 1) Forslag til forhandlingsløp og organisering av forhandlingene tas til orientering.
- 2) Styringsgruppa ber om at sekretariatet setter opp møtereservasjon til møter i tråd med forslag til forhandlingsløp. Dette sendes til deltakerne i styringsgruppa. Endelig forhandlingsløp og forhandlingsutvalg besluttes i første forhandlingsmøte.
- 3) Styringsgruppa gir tilslutning til at det etableres en arbeidsgruppe som har ansvar for forberedelser til første forhandlingsmøte. Hver part bes utnevne én representant til arbeidsgruppa til styringsgruppas møte 27.04.

Rammer for forhandlingene

NTP 2025-2036 legger opp til reforhandling av dagens avtaler i de fire største byområdene. Nullvekstmålet er fremdeles det overordnede målet. Det legges til grunn tiårig avtaleperiode (frem til 2036). Det blir også en ny og forenklet tilskuddsordning og mindre øremerking. Det innebærer et større ansvar til partene for å sikre måloppnåelse. Det vil også legges til grunn en ny indikator for trafikksikkerhet.

I tråd med føringer i NTP er det gjennomført en byutredning, som vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for forhandlingene.

Det vises til øvrig omtale i NTP for 2025-2036, og særlig kapittel 17. Det vises også til møte i politisk styringsgruppe 25. mars 2026. Referat fra politisk styringsgruppe vil ettersendes når dette foreligger.

Forslag til forhandlingsløp

Statens vegvesen har utarbeidet et forslag til forhandlingsløp og organisering av forhandlingene, se vedlegg 1. I forslaget legger vi opp til at utvalgte temaer løftes til forhandlingsutvalget først som overordnede prinsippdiskusjoner, og deretter i form av konkrete forslag til avtaletekst. Forslag til tema for de enkelte møtene vil bli presentert i det første forhandlingsmøtet etter at mandatet er fastsatt. Det legges opp til at utvalget av temaer drøftes i en arbeidsgruppe (se beskrivelse under) før forslag fremmes i forhandlingsmøtet.

Fremdriftsplanen legger opp til 5-6 forhandlingsmøter i perioden juni-desember 2026. Dette er en ambisiøs framdrift som forutsetter at alle parter stiller nødvendige ressurser til rådighet mellom møtene, og at representantene i forhandlingsutvalget stiller med tilstrekkelige fullmakter.

Statens vegvesen har god erfaring med at forhandlingsmøtene legges opp etter en konkret fremdriftsplan. Dette gir forutsigbarhet for alle parter, og bidrar til at arbeidet holder god framdrift og kontinuitet. Justeringer og tilpasninger vurderes underveis i forhandlingene.

Organisering av forhandlingene

Ved forhandlingsstart etableres det et forhandlingsutvalg som ledes av Statens vegvesen, med representanter fra Statsforvalteren, Jernbanedirektoratet og lokale parter. Lokal deltakelse avgjøres av lokale parter. Statens vegvesen vil før første forhandlingsmøte be om at partene legger fram hvem som skal delta i forhandlingsutvalget. Normalt består forhandlingsutvalget av en representant per part.

I tillegg kan denne representanten ha med ev. bisitter(e). Hensikten er å tydeliggjøre hvem som representerer den enkelte part i forhandlingen. Statens vegvesen har utarbeidet forslag til beskrivelser av roller og ansvar ved forhandlinger om byvekstavtale, se vedlegg 2. Det foreslås at roller og ansvar i forhandlingene besluttet i første forhandlingsmøte.

Arbeidsgruppe

Statens vegvesen foreslår at det opprettes en arbeidsgruppe for forhandlingene ledet av Statens vegvesen for å avlaste og bistå forhandlingsutvalget i planlegging og oppfølging mellom møtene og aktivitetene. Deltakerne i arbeidsgruppa forventes å bidra aktivt med forberedelsene av møtene herunder tekstlige bidrag og forankring. Vi foreslår at det allerede nå etableres en arbeidsgruppe med ansvar for forberedende arbeid inn mot forhandlingsmøte 1 i juni. Det utnevnes en representant fra hver part – som meldes til morten.rannem@vegvesen.no i løpet av styringsgruppas møte 27.04.

Dersom partene ønsker det kan det også etableres en administrativ gruppe på ledernivå som kan benyttes som et mellomledd mellom arbeidsgruppa og forhandlingsutvalget ved behov. Vår anbefaling er imidlertid at arbeidsgruppens representanter selv har ansvar for å fremme sin organisasjons syn/interesse. Dette for å sikre effektiv framdrift og unngå at møtebelastning blir for stor når det foregår forhandling parallelt med oppfølging av dagens avtale.

Saksunderlag og forberedelser i forhandlingene

Forhandlingsleder inviterer til forhandlingsmøtene, sender ut dagsorden og lager utkast til avtale basert på innspill fra partene. Statens vegvesen foreslår at arbeidsgruppa omtalt over bistår med forberedelser til forhandlingsmøtene, innspill til avtaletekst og utkast til avtale. Vi foreslår videre at sekretariatet bistår med å skrive referat og det praktiske rundt møteinnkallinger etc.

Sekretariat

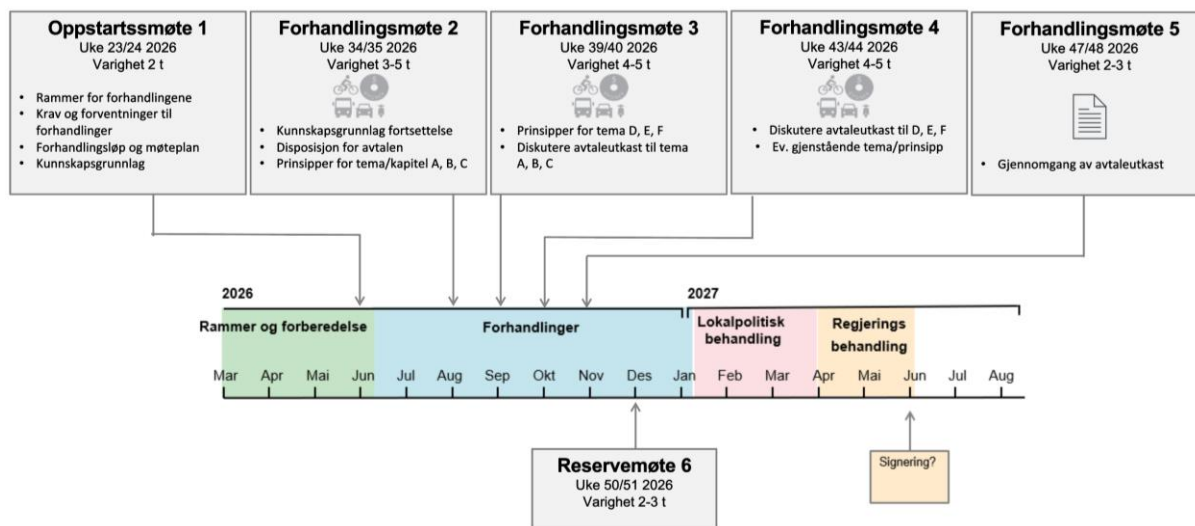
Statens vegvesen foreslår at sekretariatet for ordinær styringsgruppe bistår forhandlingsutvalget og forhandlingsutvalgets leder under forhandlingene. For forhandlingene vil det være Statens vegvesen som inviterer til og sender ut sakspapirer til møtene. Det foreslås at sekretariatet sørger for referatføring av forhandlingsmøtene, og nødvendig arkivering. Sekretariatet skal være partsuavhengig, bistå forhandlingsutvalget og være til disposisjon for alle avtaleparter. Vi viser for øvrig til retningslinjer for byvekstavtale-sekretariatet utarbeidet av Statens vegvesen.

Offentlighet

Statens vegvesen foreslår at det legges til grunn samme praksis som for ordinære styringsgruppemøter når det gjelder offentlighet rundt møtet. Det kan underveis i forhandlingene i og utenom ordinære forhandlingsmøter legges opp til egne lukkede arbeidsmøter for forhandlingsutvalget og særmøter.

Vedlegg 1 Forslag til forhandlingsløp/møteplan

Statens vegvesen foreslår at arbeidsgruppe detaljerer ut innhold for de enkelte møtene etter innspill fra forhandlingsutvalget. Møteplanen revideres ved behov underveis.

Møte 1: Oppstartsmøte (fortrinnsvis samme dag som møte i politisk styringsgruppe)

Varighet: 2 t

- Rammer for forhandlingene
- Krav og forventninger til forhandlinger
- Disposisjon for avtalen
- Forhandlingsløp og møteplan
- Kunnskapsgrunnlag (eksempler på tema):
  - Status inneværende avtale (gjennomførte prosjekter, økonomi, måloppnåelse)
  - Byutredningene
  - Utvikling og drift av kollektiv transport
  - Hva er de største utfordringene og behovene mtp. nullvekstmålet
  - Lokale utredninger
  - Regionale planer
  - Annet kunnskapsgrunnlag

Møte 2: Kunnskapsgrunnlag, disposisjon og prinsipper

Varighet: 5 t

- Evt. flere tema kunnskapsgrunnlag
- Prinsipper for følgende kapitler/tema: Tema A, B, C, ...

Møte 3: Prinsipper og avtaleutkast

Varighet: 5 t

- Prinsipper for følgende kapitler/tema: D, E ,F
- Drøfting av utkast til avtaletekst om følgende temaer: A,B, C

Møte 4: Prinsipper og avtaleutkast

Varighet: 2-5 t

- Drøfting av utkast til avtaletekst om følgende kap/temaer: D, E, F ++
  - Drøfting av helhetlig avtaletekst
- Ferdigstilling av forhandlingene

Møte 5: Gjennomgang av avtaleutkast

Varighet: 2-5 t

- Gjennomgang av forslag til avtaleutkast

Møte 6: Reservemøte – ved behov

Varighet: 2-5 t

- Ved behov: Videre drøfting av nye utkast til avtaletekster
- Drøfting av helhetlig avtaletekst, og
- Ferdigstilling av forhandlingene

Vedlegg 2 Roller og ansvar

Forslag til beskrivelser av roller og ansvar ved forhandlinger om byvekstavtale

Statens vegvesen

Som forhandlingsleder

- Lede forhandlingene/reforhandlingene på vegne av staten, til omforent avtale.
- Har myndighet til å starte og stoppe prosessen.
- Sikre at forhandlingene gjennomføres innenfor mandatet gitt av regjeringen.
- Sikre koordinering av de statlige aktørene i byvekstforhandlingene
- Sikre god avklaring av roller og ansvar.
- Sikre dialog med Samferdselsdepartementet ved behov
- Dette ansvaret ligger til Vegdirektøren. Vegdirektøren har i Nord-Jæren delegert dette til Ove Myrvåg. Vegdirektoratet (Morten Rannem) bistår med utøvelsen av denne rollen.
- Avklarer rollen og oppgavene til sekretariatet i forhandlingene.

Som part

- Delta i forhandlingene på vegne av staten - representere Statens vegvesens interesser ved å fremme synspunkter og behov, samt utarbeide forslag og innspill.
- Sørge for at byvekstavtalen er i tråd med andre statlige retningslinjer og føringer, blant annet knyttet til økonomi og måloppnåelse.
- Oppgaven er delegert til og utøves av Divisjon Transport og samfunn v/avdelingsdirektør Tone Oppedal som deltar i forhandlingene. Ansvaret ligger imidlertid til forhandlingsleder.

Lokale parter

- Lokale parter i byvekstavtalen er inviterte kommuner og fylkeskommunen.
- Delta i forhandlingene.
- Avtalen skal lokalpolitisk behandles før regjeringsbehandling.

Jernbanedirektoratet

- Delta i forhandlingene på vegne av staten - særlig ansvar for jernbane.

Statsforvalteren

- Delta i forhandlingene på vegne av staten- særlig ansvar for areal og klima- og miljøhensyn.

Sekretariatet

- Sekretariatet er en uavhengig part og skal legge til rette for balanse både i den formelle og uformelle dialogen med partene. Dette innebærer blant annet at partene behandles likeverdig når det gjelder tilgang til informasjon. Sekretariatsleder rapporterer til forhandlingsleder.
- Sekretariatet skal være tilstrekkelig involvert slik at de har eierskap til å følge opp avtalen.
- Sekretariatet har ingen formell rolle i forhandlingene, og skal ikke godkjenne byvekstavtalen
- Rollen og oppgavene til sekretariatet i forhandlingene avklares av forhandlingsleder.
- Sekretariatet kan brukes til å legge til rette for gode forhandlingsmøter. Eksempelvis ved å skrive referat fra forhandlingsmøtene og kalle inn til møter på vegne av forhandlingsleder
- Sekretariatet bør brukes til å kvalitetssikre avtaletekster underveis i forhandlingene
- Sekretariatet kan bistå forhandlingsleder underveis i forhandlingene
- Sekretariatet skal legge til grunn retningslinjer for byvekstavtalesekretariat
- Sekretariatets arbeid med byvekstavtalen kan ikke finansieres med bompenger

Forhandlingsutvalget/gruppen

Ved forhandlingene opprettes en forhandlingsgruppe som ledes av Statens vegvesen (Ove Myrvåg) og med representanter fra Statsforvalter, Jernbanedirektoratet og lokale parter. Lokal deltakelse i forhandlingene avgjøres av de lokale partene.

Arbeidsgruppe

Det anbefales å opprette en arbeidsgruppe som skal avlaste og bistå forhandlingsutvalget i planlegging og oppfølging mellom forhandlingsmøtene/aktivitetene. Oppgaver kan være å forberede møteunderlag til forhandlingsmøtene, forslag til felles prinsipper og utarbeide konkret avtaletekst som grunnlag for forhandlingsgruppens møter. Arbeidsgruppen bør bestå av representanter valgt ut av partene, og leverer svar på bestillinger gitt av forhandlingsutvalget. Sekretariatet skal delta i arbeidsgruppen og kan bistå med møtene, påse at partenes bestillinger følges opp, referat etc jf. rollebeskrivelse som partene skal enes om. Det forutsettes også at arbeidsgruppen setter av tilstrekkelig tid til å gjennomføre oppgaven, og har rutiner for kvalitetssikring av faglig innhold underveis i arbeidet. Det legges til grunn at deltagere i arbeidsgruppen sørger for forankring internt i egen

virksomhet gjennom forhandlingsløpet. Samhandlingsplattform bør også avklares (f.eks. epost, Teams).

Administrativ ledergruppe

Kan benyttes til som et mellomledd mellom arbeidsgruppa og forhandlingsutvalget ved behov.